

Защо в Скопие не бях обявен за агент на ДС?

Спас Ташев

Връзката ми с Македония е дълбока и трайна. Започна като родова и емоционална предопределеност, но премина и се заздравя през личните ми изпитания. През 1984 г. като 16-годишен ученик станах член на Тайната македонска организация, която отстояваше историческата истина за българския характер на мнозинството от населението в Македония. Подобна дейност тогава не се толерираше от комунистическата власт в България. На 17-годишна възраст аз бях разкрит от ДС, арестуван в училище и отведен в МВР, където почти две години бях профилиран заради моята „противодържавна агитация и пропаганда“.

В демократична България обаче, по време на управлението на трансформиралите се в социалисти бивши комунисти, през 2006 г. бе приет един глупав закон за досиетата и аз от потърпевш от ДС бях обявен за сътрудник на същата ДС.

Последното ми трето поредно обявяване стана на 05.06.2012 г. с решение № 2-15 на комисията по досиетата. Под информацията за мен комисията с гордост е записала, че вече веднъж ме е обявила с решение № 37 от 10.06.2008 г. Навярно се питате къде е тогава третото обявяване и защо то не е споменато?

Ето ви една история, достойна за размисъл...

През 2007 г. сам подадох молба до комисията да ми даде достъп до всички документи в архива на ДС, отнасящи се за мен. Показана ми бе папка с 5 листа, според които аз съм бил агент на ДС. Нямах и следа от каквито и било документи за моя „противодържавна агитация и пропаганда“. Бях шокиран от този факт. Изненадата ми бе още по-голяма, след като във въпросната папка видях ръкописно обещание за сътрудничество към ДС, под което стоеше моето име. Само дето никога преди не бях виждал подобен документ, подписът не беше моя и върху хартията и с просто око се забелязваха следи от техническа интервенция, като първоначалната дата е била изтрита и след това е написана 3.VI.1985 г. Останалите документи просто потвърждаваха, че на подправената дата съм вербуван за агент на ДС.

Тъй като комисията по досиетата отказа да се произнесе с решение, през февруари 2008 г. подадох втора молба. Така се стигна до премълчаваното решение № 27 от 18.03.2008 г., в което за първи път от страна на комисията по досиетата бях обявен за агент на ДС. Допускам, че аз съм единственото лице, нарочено за агент, което само е пожелало да бъде обявено с решение. Направих това с ясното съзнание, че за да поведе съдебна битка за доказване на истината, трябва да има някакво решение, което да оспоря. Тук започва интересната част на моя разказ.

Когато заведох делото в Административния съд през 2008 г., аз бях директор на Културно-информационния център на Република България в Скопие. За никого не е тайна, че българските дипломати в Р Македония са следени от страна на местните служби. Мен обаче ме следяха още от разпадането на Югославия през 1991 г. Първоначално на граничните пунктове имаше дебели тефтери със списъци на лица, които представляват интерес за УДБа. След това Р Македония започна да използва компютри и при въвеждането на данните за лицето, ако то представлява някакъв интерес, се появява червено квадратче. Следва обаждане до централата, копиране на документите и едва след получаването на разрешение от по-горната инстанция, на лицето се позволява да влезе. Обикновено тази процедура продължава около 30 минути като през това време се организира евентуалното проследяване.

През 2007 г. на ГКПП Ново село, Струмишко, бях главно действащо лице в един подобен случай, взел комични форми. Пътувах с дипломатическия автомобил на

военното аташе. След въвеждането на моите данни, отново се появи въпросното червено квадратче. Полицията обаче беше нов и се стъписа, защото не знаеше какво да прави. Все пак към Струмица всеки ден не пътуват дипломати. След като се посъветва със свои колеги, той ми каза, че трябва да слеза от автомобила, за да ме претърсят. Бях дипломат и много добре знаех, че нямат право на това, но реших да не протестирам, за да видя до къде ще стигнат в своите действия. Отведоха ме в стаята за обиск, преровиха ми дрехите и естествено, нищо не намериха, след което ме пуснаха. Проблемът стана, когато поисках да ми бъде издаден официален протокол за извършения обиск. Изведнъж настана суматоха, всички се изпокриха, дойде началника на ГКПП-то, който започна да се кара на подчинения си и му крещеше кой му е разрешил да прави това. Отговорът бе доста смешен. На струмишки диалект звучеше така: „Компютаро ми кажá”. Искат-неискат, издадоха ми протокол, в който е записано, че „при претресот и телесниот преглед... не се пронайдени предмети од интерес на службата”. Този факт нагледно показва за какви условия на работа трябва да бъдат подготвяни българските дипломати.

През 2008 г. обаче се случи нещо друго, благодарение на което след като в България бях обявен за агент на ДС с решение № 37, нито една медия в Македония не разпространи тази информация. Това поведение на македонските медии напълно контрастира на другите случаи на обявени агенти сред нашите дипломати в Скопие, когато не пропуснаха възможността многократно да раздухат новината.

За мой късмет, през юни 2008 г., когато бе обявено решение № 37, вече бях завел дело срещу решение № 27 на комисията по досиетата. Редовно правех консултации по интернет с различни адвокати или специалисти по проблематиката с ДС. Вече имах една готова графологична експертиза, която доказваше, че обещанието за сътрудничество е фалшиво. Имах и два документа на МВР от 2001 г., в които се признаваше, че за мен „е събирана информация от бившата ДС”. В единия е посочено, че на 17.09.1984 г. от ОУ - Стара Загора - ДС е открито дело за оперативна проверка с псевдоним "Патриота", което е водено по линия на "промакедонски национализъм" с окраска "противодържавна агитация и пропаганда". Делото е снето от отчет на 14.09.1985 г. след извършена профилактика на лицето, за което ОУ - Стара Загора уведомява с писмо - вх. № 2696/85 г. В другия документ ми бе съобщено, че в МВР разполагат с данни за събирана за мен информация от бившата ДС, но не могат да ми предоставят документите, които ме засягат, "тъй като същите са унищожени съгласно нормативната база в МВР през 1985 година". Освен това бях намерил нормативната база на ДС, с която обосновавах моето преследване от нейна страна през 1984-85 г.

Явно трафикът по интернет е бил следен и е провокирал силен интерес. Един ден дори забелязах, че ме снимат в кабинета ми от съседната сграда. С фотокамерата на телефона успях да документирам този факт. Една сутрин констатирахме, че през нощта е проникнано в сградата, където се помещаваше Културният център. Бяха пускани компютрите и е източвана информация. Не знам дали за този случай след години ще се открият документи, но е очевидно, че аргументацията ми в съдебната жалба се е сторила доста убедителна, поради което са предположили, че ще спечеля делото. Всъщност за всеки трезвомислещ човек е ясно, че след като декларацията за сътрудничество е фалшив документ, то и последвалите я вторични документи са с невярно съдържание. Това обаче, което видяха и прецениха като убедително някои среди отгатак границата, явно не бе убедително за българския съд, работещ под силния политически натиск на среди от БСП. Въпреки че в хода на административното дело бе проведена нова графологична експертиза, която доказва, че обещанието за сътрудничество не е подписано от мен и датата е фалшифицирана, поради което бе обявен за неистински документ, решението на комисията не бе отменено, тъй като

последвалите го вторични документи били истински. По-голяма глупост от тази не съм чувал. Естествено, че регистрационните бланки например са истински, но те са с невярно съдържание, защото отразяват един доказано неверен факт. Нима когато смъртният акт е фалшив, некрологът е истински? И бланката, която е използвана за дипломата на сина на цар Киро е истинска, но това не прави дипломата с вярно съдържание...

Тук е мястото да споделя и други факти, които будят тревога. Въпреки официалната ми писмена молба, комисията по досиетата не ми предостави никакви документи, че съм бил преследван от ДС. Едва след две години, на 19.05.2009 г. след разразил се скандал, получих достъп до два оригинални документа на ДС, които хвърлят съвсем друга светлина върху моя казус. Така например се добрах до картон образец 3, с който се установява, че срещу мен като непълнолетен ученик, на 17.09.1984 г., от страна на ДС е образувано Дело за оперативна проверка с псевдоним „Патриота“, водено по линия на „промакедонски национализъм“ с окраска „противодържавна агитация и пропаганда“. След като в продължение на една година съм „профилактиран“, делото е снето от отчет на 14.09.1985 г. и случаят ми е вписан и в дневника на делата за оперативни проверки. В този дневник фигурирам с моето собствено име, за разлика от регистрационните дневници на агентите, където се вписват само псевдонимите и няма гаранция, че след време под този псевдоним няма да бъде подменена самоличността на един агент с друг, може би набеден като мен.

След всичко изнесено дотук, искам да кажа, че не съм против разкриването на документите на ДС. Точно обратното, ратувам за оповестяването на цялата истина. Поради тази причина смятам, че трябва да бъдат обявявани всички документите с всички техни атрибути, а не някои да биват скривани, какъвто е моя случай. Поради тази причина протестирам, че от мен две години бяха укривани картон образец 3 и дневника на делата за оперативни проверки. А това са документите, които доказваха моята „противодържавна агитация и пропаганда“ през периода, когато уж съм бил агент на ДС. Протестирам, че след решението на съда, комисията по досиетата заличи от решението си документа „обещание за сътрудничество“, сякаш той не съществува. Този документ е съвсем реален и е неразделна част от моето досие. Затова той трябва също да бъде обявяван, но с констатираните по него факти, а именно, че не е подписан от мен, че е фалшифициран и обявен от съда за неистински. Защото в името на комисията на първо място фигурират думите „разкриване на документите“, а не „прикриване на документите“. Защото вдигането на завесата означава показване на цялата истина пред обществото и тогава всеки сам ще прецени дали аз съм бил агент на ДС или съм поредния случай на опит за манипулация. В противен случай се създава една идеологическа боза и покрай сухото гори и суровото. Не е ли бил това един от основните замисли на БСП, създавайки този закон?

Разбира се, не съм се отказал от съдебните битки. Засега удовлетворението ми е, че в Македония не повярваха на лъжата за моето агентурно минало. Дано най-накрая тази истина си пробие път и у нас въпреки натиска на бившите комунисти.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Образец бр. 18

МС за М. Ново село
(назив на организациона единица)

Бр. _____
25 06 2007 година
Ново село

ЗАПИСНИК

за претрес на лице

Врз основа на член 201 од Законот за кривична постапка ("Службен весник на РМ", бр. 15/97) и член 49 од Правилникот за вршење на работите на Министерството за внатрешни работи на РМ ("Службен весник на РМ", број 12/98) се составува записник за претрес на лицето:

Спас Пашев од татко Ангел и мајка Венета
со живеалиште во Селча ул. Крчки бр. 2

Претресот на лицето го превзема овластеното службено лице Буровиќ
Слобо кој воедно е и записничар.

Пред превземањето на претресот се утврди следното:

1. а) Претрес на лицето нареди _____
суд _____ со наредба бр. _____ од _____ година;

- Наредбата во смисла на член 199 став 2 од ЗКП е предадена на лицето на кое се врши претресот, со покана доброволно да ги предаде предметите што се бараат;
- Со претресот се започна без претходно предавање на наредбата и без претходна покана за предавање на предметите, заради постоење на причините од член 199 став 3 од ЗКП:
- Се претпоставуваше вооружен отпор;
- Беше потребно претресот да се изврши ненадејно;
- Претресот требаше да се изврши во јавни простории.

б) Претресот е извршен без наредба врз основа на овластувањата од член 202 став 2 од ЗКП, за време на извршувањето на наредбата за приведување - за време на лишувањето од слобода, затоа што постоеше сомневање дека тоа лице:

- Поседува оружје или орудије за напад,
- Има намера да ги отфрли, сокрие или уништи предметите што од него треба да се одземат како доказ во кривичната постапка.

2. При претресот на лицето како сведоци присуствуваа овие полнолетни граѓани:

1. ос. Свјатков Златиќ од _____
ул. _____ бр. _____

2. _____ од _____
ул. _____ бр. _____ кои се поучени за

нивната улога за време на вршењето на претресот (член 200 став 3 од ЗКП).

Претресот на лицето е извршен без присуство на сведоци затоа што не беше возможно да се обезбеди нивното присуство, а постоеше опасност од одлагање (член 200 став 4 од ЗКП).

3. За извршување на телесниот преглед врз основа на член 251 став 1 од ЗКП и утврдување на важните докази за кривичната постапка одреден е од _____ ул. _____ бр. _____ место _____ по занимање _____

При претресот и телесниот преглед е пронајдено следното:

Не се пронајдени предметите од _____
кај _____

За време на претресот се најдени предмети кои врз основа на член 200 став 8 и 9 и член 203 став 1 и 5 од ЗКП привремено се одземаат. За одземените предмети е издадена потврда бр. _____ која се смета за составен дел на овој записник.

По барање од лицето на кое е извршен претрес во записникот се внесува _____

Претресот е завршен во _____ 10,00 часот.

Во смисла на член 78 од ЗКП записникот им е прочитан на присутните и истите изјавија дека содржината на записникот е вистинита.

Присутни:

1. _____

2. _____

ОВЛАСТЕНО СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ

ПРЕТРЕСНО ЛИЦЕ
